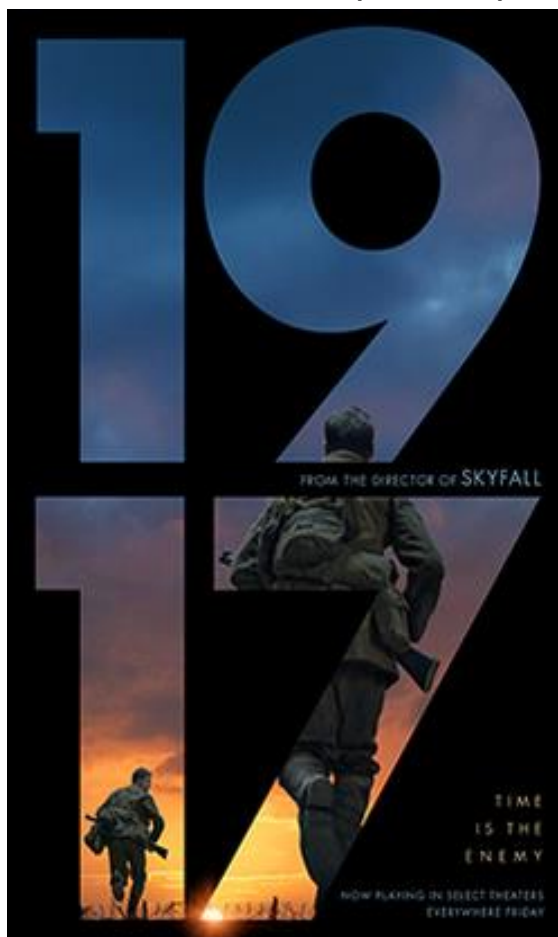

«1917»

Μία ταινία του *Σαμ Μέντες*

[Κινηματογραφική αφίσα της ταινίας]

Εργασία Ιστορίας

Γ2 τάξη Λυκείου, Βαρβάκειο Πρότυπο Λύκειο

Καθηγήτρια: κα Μ.Μουστακάτου

Μαθήτρια: Μιχιώτη Αναστασία-Αρετή

Ο ιμπεριαλισμός (η πολιτική επέκτασης των βιομηχανικά αναπτυγμένων κρατών σε βάρος άλλων κρατών) υπήρξε η κυριότερη αιτία του πολέμου. Καταλυτικός παράγοντας στάθηκε η επιθετική προσπάθεια της ταχύτατα αναπτυσσόμενης Γερμανίας να καλύψει τις ανάγκες της σε πρώτες ύλες, καύσιμα και αγορές μέσω της αναδιανομής του παγκόσμιου πλούτου και των αποικιών. Η πολιτική αυτή την έφερε γρήγορα αντιμέτωπη με τη Βρετανία και τη Γαλλία, τις χώρες που έλεγχαν τότε τις περισσότερες και πλουσιότερες αποικίες.

Ο εθνικισμός έπαιξε τον δικό του ρόλο στην ωρίμανση των συνθηκών που οδήγησαν στον πόλεμο, καθώς αν και οι λαοί της Ευρώπης δεν επιθυμούσαν τον πόλεμο, εκτός από τους φανατικούς, δεν ήταν, ωστόσο, και διατεθειμένοι να καταπνίξουν τα εθνικά τους αισθήματα για να διατηρηθεί η ειρήνη.

Ο μιλιταρισμός (ο υπερτονισμός των στρατιωτικών αξιών) ενισχυόταν διαρκώς, επιταχύνοντας την πορεία προς τον πόλεμο. Η ανάπτυξη της γερμανικής πολεμικής βιομηχανίας και η στρατιωτική ενίσχυση της Γερμανίας ώθησαν και τις άλλες ευρωπαϊκές Δυνάμεις στην κλιμάκωση των στρατιωτικών εξοπλισμών. Παράλληλα, όλο και πιο πολλές φωνές τόνιζαν τη σημασία και την αξία του πολέμου ως μέσου επίλυσης των διεθνών διαφορών.

Η αφορμή του πολέμου

Η αφορμή για την κήρυξη του πολέμου δόθηκε όταν στο Σεράγεβο της Βοσνίας **δολοφονήθηκε ο διάδοχος του αυστριακού θρόνου Φραγκίσκος Φερδινάνδος** από ένα νεαρό Σέρβο εθνικιστή (Ιούνιος 1914). Σχεδόν αμέσως η Αυστροουγγαρία κήρυξε τον πόλεμο στη Σερβία (Ιούλιος 1914). Η Ρωσία και η Γαλλία εκδήλωσαν τη συμπαράστασή τους στη Σερβία, ενώ η Γερμανία τάχθηκε στο πλευρό της Αυστροουγγαρίας. Στα επόμενα τέσσερα χρόνια έγιναν συνολικά εξήντα (!) κηρύξεις πολέμων.

Το τέλος του Πολέμου

Στις 30 Οκτωβρίου 1918 υπογράφηκε η πρώτη ανακωχή του πολέμου, η Συνθήκη ανακωχής του Μούδρου, μεταξύ του Άγγλου ναυάρχου Κάλθορπ, πληρεξούσιου των Συμμάχων της Αντάντ αφενός και της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας αφετέρου. Αυτή η συνθήκη απετέλεσε και την απαρχή της λήξης του Α' Παγκοσμίου Πολέμου.

Την 11η Νοεμβρίου 1918 υπογράφηκε και η δεύτερη και ουσιαστικότερη ανακωχή, η ανακωχή της Κομπιέν.

Η «άνευ όρων» συνθηκολόγηση της Γερμανίας πάνω στα αποκαλούμενα Δεκατέσσερα Σημεία, που ήταν αποτέλεσμα αυτής της ανακωχής, αποτέλεσε τη βάση των συνθηκών ειρήνης, η οποία συνήλθε στο Παρίσι τον Ιανουάριο του 1919 και στην οποία συμμετείχαν ο πρόεδρος των ΗΠΑ Γούντροου Ουίλσον, ο πρόεδρος της Γαλλικής Δημοκρατίας Ζωρζ Κλεμανσώ, ο πρωθυπουργός της Αγγλίας Λόιντ Τζωρτζ, ο πρωθυπουργός της Ιταλίας Ορλάντο και αντιπροσωπείες 32 συνολικά κρατών.

Η **ανακωχή της Κομπιέν (στις 11 Νοεμβρίου 1918)** προσδιορίζει το **τυπικό τέλος του Α' Παγκοσμίου Πολέμου**.

Ο κόσμος μετά τον πόλεμο

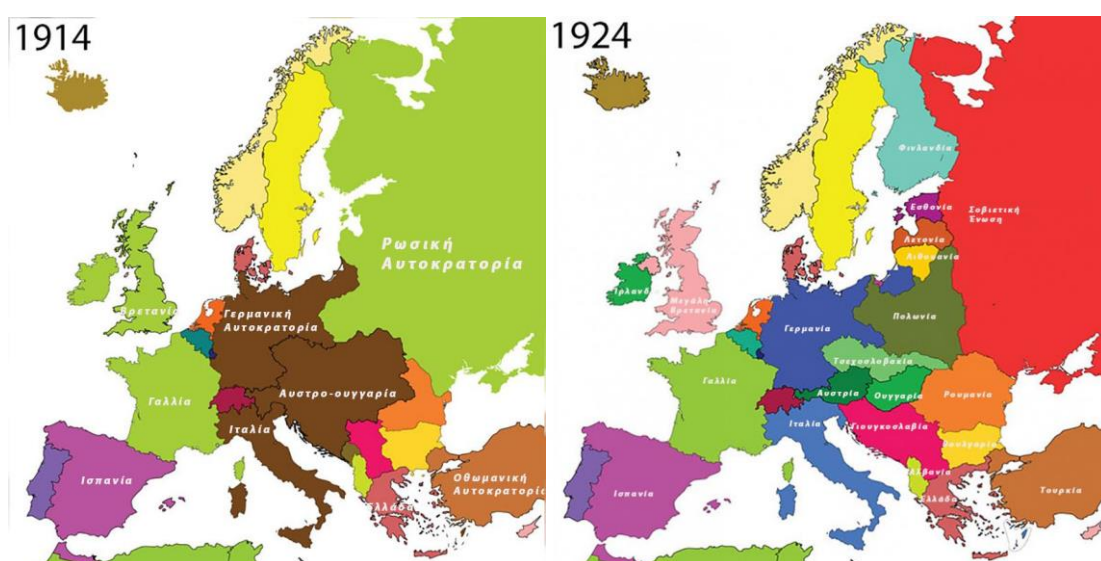
Στον πόλεμο αυτό πήραν μέρος 34 κράτη με συνολικό πληθυσμό πάνω από ένα δισεκατομμύριο, δηλαδή το 67% του συνολικού πληθυσμού της Γης.

Τα **θύματα** του Α' Παγκοσμίου Πολέμου ανήλθαν σε 8,5 εκατομμύρια στρατευμένους και 14,5 εκατομμύρια αμάχους, ήτοι συνολικά σε **18,6 εκατομμύρια** απώλειες ανθρώπινων ζωών. Οι αριθμοί είναι τρομακτικοί.

Η **έκβαση του πολέμου υπέρ τελικά των δυνάμεων της Αντάντ** οδήγησε αφενός στην κατάρρευση τεσσάρων αυτοκρατοριών (Γερμανίας, Αυστροουγγαρίας, Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και Βουλγαρίας) και ως συνέπεια του κατακερματισμού αυτών σε ριζικές αλλαγές στον χάρτη της Ευρώπης, αφετέρου δε στη μεγάλη Ρωσική Επανάσταση και σε τελική φάση στη δημιουργία της Κοινωνίας των Εθνών (πρόδρομος ΟΗΕ).

Η Επιδημία ισπανικής γρίπης που ξέσπασε στο τέλος του πολέμου κόστισε τις ζωές σε περαιτέρω 25 έως 50 εκατομμύρια ανθρώπους σε πληθυσμούς που είχαν αποδυναμωθεί λόγω έλλειψης τροφής, νερού και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.

Εξι χρόνια μετά το τέλος του Μεγάλου Πολέμου η Ευρώπη ήταν εντελώς διαφορετική. Νέα κράτη δημιουργήθηκαν με την διάσπαση της Γερμανικής Αυτοκρατορίας και της Αυστρο-ουγγαρίας καθώς και της Ρωσικής Αυτοκρατορίας (Σχήμα 2).

Σχήμα 2 : Η Ευρώπη πριν (1914) και μετά (1924) τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο

Όταν όλα τελείωσαν, η ανθρωπότητα, παράλυτη από το σοκ, προσπαθούσε να αφουγκραστεί το μέγεθος της καταστροφής που είχε επιφέρει στον ίδιο της τον εαυτό, καθώς οι πληγές που άνοιξαν μετά την ανακωχή έμειναν ανεπούλωτες για καιρό, ειδικά εκείνες των ηττημένων, οι οποίοι υποχρεώθηκαν σε μακροχρόνια πικρία και ταπείνωση από τους νικητές. Οι χώρες υποδέχονταν τους τραυματίες και τους ψυχολογικά τσακισμένους στρατιώτες, οι οποίοι είχαν παραδοθεί στους εφιάλτες του μετατραυματικού σοκ.

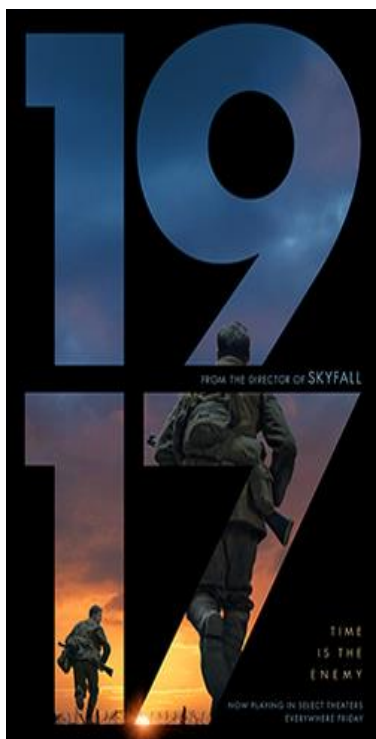
Ο Μεγάλος Πόλεμος υπήρξε μια πρωτόγνωρη σε ένταση, βία και απώλειες εμπειρία.

Η ταινία

Το 2019, έναν αιώνα μετά το τέλος του Α' Παγκόσμιου Πολέμου το **«1917» του Σαμ Μέντες**, ξαναφέρνει στιγμές αυτής της χρονικής περιόδου στη μεγάλη οθόνη.

Ο Βρετανός σκηνοθέτης αποδίδει με έναν ιδιαίτερο περιπετειώδη τρόπο την αγωνία και τη σκληρότητα του πολέμου. Το «1917» είναι ένα **θρίλερ επιβίωσης**, μια αναπαραγωγή πραγματικών ιστοριών από τον πόλεμο, οι οποίες προσπαθούν να αποδώσουν, **τα όρια που χρειάστηκε να ξεπεράσουν οι στρατιώτες προκειμένου να επιζήσουν.**

Οι συντελεστές της ταινίας

Σκηνοθεσία

[Σαμ Μέντες](#)

Σενάριο

Σαμ Μέντες
Κίρσι Γουίλσον-Κερνς

Πρωταγωνιστές

[Τζορτζ ΜακΚάι](#)
[Ντιν-Τσαρλς Τσάπμαν](#)
[Μαρκ Στρονγκ](#)
[Άντριου Σκοτ](#)
[Ρίτσαρντ Μάντεν](#)
[Κόλιν Φερθ](#)
[Μπένεντικτ Κάμπερμπατς](#)
[Τόμας Νιούμαν](#)

Μουσική

Φωτογραφία

Ρότζερ Ντίκινς

Πρώτη προβολή

4 Δεκεμβρίου 2019
(Λονδίνο)

Διάρκεια

119 λεπτά

Γλώσσα

Αγγλικά

Η αφετηρία της ταινίας: Προσωπικό βίωμα

Οι διηγήσεις του **Άλφρεντ Μέντες, πατρικού παππού του σκηνοθέτη**, για τα απίστευτα περιστατικά που έζησε ο ίδιος αλλά και οι σύντροφοί του, **όταν υπηρετούσε ως υποδεκανέας αγγελιαφόρος στα χαρακώματα του Δυτικού Μετώπου σε ηλικία μόλις 19 ετών, ήταν η αφετηρία για τη δημιουργία της εν λόγω ταινίας.** Καθώς ο παππούς Μέντες υπήρξε μικρόσωμος, είχε το ιδανικό ύψος για να περνά απαρατήρητος από τον εχθρό, μεταφέροντας γρήγορα και αποτελεσματικά γράμματα και πληροφορίες όπου χρειαζόταν, χωρίς να είναι λίγες οι φορές που τραυματίστηκε. **Οι ιστορίες του παππού Μέντες συνεπήραν τον νεαρό Σαμ, ο οποίος εξοικειώθηκε με την πραγματική έννοια του πολέμου και βίωσε μέσα από τον παππού του τον πόλεμο.**

Όπως ο ίδιος ο σκηνοθέτης της ταινίας σε συνέντευξή του ανέφερε: *«Εξαιτίας του ανέκαθεν με γοήτευε ο Μεγάλος Πόλεμος και ακόμη περισσότερο ο ρόλος που διαδραμάτισε εκείνος σε αυτόν. Από μόνη της η ιδέα ενός άντρα που διανύει χιλιόμετρα με τη ζωή του να βρίσκεται σε διαρκή κίνδυνο, ενώ κρατά στα χέρια του ένα μήνυμα ικανό να σώσει ζωές ή να αντιστρέψει μια ολόκληρη κατάσταση, με ενθουσίαζε από μικρό. Έκτοτε τη φυλούσα καλά μέσα μου και περίμενα τη στιγμή που θα την εκμεταλλευτώ».*

Το ιστορικό πλαίσιο της ταινίας

Τα μέτωπα στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο εκτείνονταν σε μήκος πολλών χιλιομέτρων, με τους στρατιώτες να ζουν στα ίδια χαρακώματα επί μήνες μόνο και μόνο για να διεκδικήσουν ελάχιστα μέτρα γης από τους εχθρούς τους αργά και βασανιστικά. Οι Μέντες και Κίρστι Γουίλσον-Κερνς (σενάριο) αναζήτησαν το ιστορικό πλαίσιο για μια και αυτό βρέθηκε **στους πρώτους μήνες του 1917, όταν ξεκίνησε η κατασκευή της γραμμής Χίντενμπουργκ στο δυτικό μέτωπο.**

Φωτό εποχής

Φωτό ταινίας

Επρόκειτο για ένα **γιγάντιο αμυντικό σύστημα χαρακωμάτων**, συρματοπλεγμάτων και κάθε λογής μηχανισμών, πίσω από το οποίο οι γερμανικές δυνάμεις μπορούσαν να προστατευτούν σε περίπτωση υποχώρησης υπό την πίεση της Αντάντ. Για ένα σημαντικό χρονικό διάστημα, όσο χρειάστηκε για να ολοκληρωθεί η γραμμή, οι Γερμανοί είχαν εξαφανιστεί από το οπτικό πεδίο των Βρετανών, οι οποίοι δεν γνώριζαν αν οι εχθροί τους είχαν αποσυρθεί ή απλώς ανέμεναν τις δικές τους κινήσεις. Τότε αναδείχθηκε **η ζωτικής σημασίας δουλειά των αγγελιοφόρων**, οι οποίοι ήταν υπεύθυνοι τόσο για την έγκαιρη διάδοση της τοποθεσίας των Γερμανών όσο και για την αποφυγή σπασμωδικών επιθέσεων των Βρετανών οι οποίοι εν αγνοία τους μπορεί να έπεφταν σε παγίδα.

Ο τίτλος και η υπόθεση της ταινίας

Ο **τίτλος** της ταινίας τοποθετείται στο απόγειο του πολέμου **ένα χρόνο πριν από τη λήξη του**.

Δύο Βρετανοί στρατιώτες, οι οποίοι μόλις ξεπερνούν τα 18 (Τζορτζ ΜακΚέι, Ντιν-Τσαρλς Τσάπμαν), δέχονται τη διαταγή να φέρουν εις πέρας μια ακατόρθωτη αποστολή. **Έχουν ελάχιστο χρόνο για να διασχίσουν μια γεμάτη παγίδες περιοχή** που έχει εγκαταλείψει ο εχθρός, μετά την υποχώρηση των Γερμανών στη γραμμή Χίντεμπουργκ, και έπειτα να παρεισφρήσουν απαρατήρητοι στις αντίπαλες γραμμές, με απώτερο σκοπό **την παράδοση ενός γράμματος με πληροφορίες που θα σώσουν από μία ενέδρα 1.600 συντρόφους τους, ανάμεσα στους οποίους βρίσκεται ο αδερφός ενός εκ των δύο ηρώων**.

Η αποστολή είναι απλή αλλά και εξαιρετικά επικίνδυνη. Οι τηλεφωνικές γραμμές είναι κομμένες και ο Συνταγματάρχης δεν μπορεί να ειδοποιηθεί να μην πραγματοποιήσει την επίθεση αλλιώς, παρά **μόνον αν οι δύο άντρες κατορθώσουν και διασχίζοντας το μέτωπο φτάσουν μέσα σε λίγες ώρες εκεί και τον ενημερώσουν.**

Η εξέλιξη της ταινίας

Πρώτη εικόνα της ταινίας αυτή **ενός ανθισμένου λιβαδιού μιας λαμπρής από φως ημέρας.** Ο πόλεμος αντιδιαστέλλεται με την άνοιξη. Δύο Βρετανοί στρατιώτες είναι ξαπλωμένοι ανάμεσα στα λουλούδια, μέχρι ένα πόδι να τους ξυπνήσει/κλωσήσει, με την εντολή να επιστρέψουν στα χαρακώματα για να συναντηθούν με έναν στρατηγό.

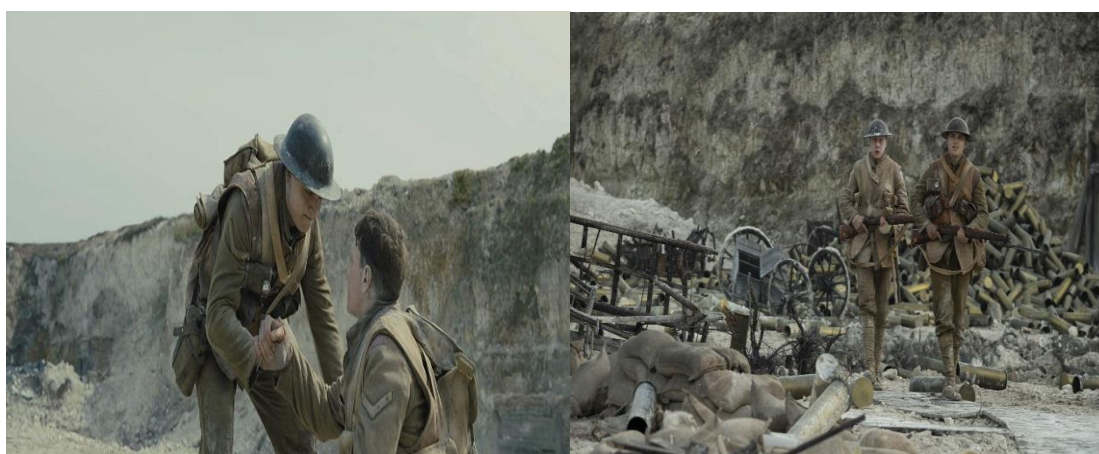
Η κάμερα/ταινία πλέον αρχίζει να **κινείται** και τους ακολουθεί σε ένα **μονοπλάνο**, που μοιάζει να διαρκεί σε ολόκληρη την ταινία. Καθώς οι δυο τους περπατάνε, συζητάνε και φτάνουν στα χαρακώματα, το φως του ορίζοντα έχει ήδη αλλάξει κι **η λαμπρότητα έχει αντικατασταθεί από μουντάδα**, σαν τα όσα γίνονται στη γη να επηρεάζουν το χρώμα του ουρανού.

Το «1917» δεν κρύβει ότι είναι σινεμά, **μας βάζει μαζί με τους ήρωές του μέσα στην πραγματικότητα του πολέμου** αναπαριστώντας την, ιδιαίτερα στο πρώτο μέρος, όσο πιο πιστά μπορεί, με τον ρεαλισμό της φρίκης (τα χαρακώματα, τα συρματοπλέγματα, τα κουφάρια ζώων και ανθρώπων που

κατατρώνε οι αρουραίοι και τα όρνια, το θάνατο και την ψυχρή αντιμετώπισή του) προκειμένου να αναδείξει το χάος του Μεγάλου Πολέμου, της επίγειας κόλασης.

Το «1917» καταγράφει τις κύριες στάσεις αυτού του **ανατριχιαστικού οδοιπορικού**. Από τα υπόγεια, κλειστοφοβικά καταφύγια μέχρι τα διαλυμένα χωριά και τους αχυρώνες που δίνουν ζωή αλλά κρύβουν και θανάσιμες παγίδες, Μέσα από την εκπληκτική σκηνοθετική του αφήγηση, ο Σαμ Μέντες καταφέρνει να μας διηγηθεί μια **ανθρώπινη ιστορία αυταπάρησης και ηρωισμού κατά τη διάρκεια του Α' Παγκοσμίου Πολέμου**. Ο Ντιν Τσαρλς Τσάπμαν και ο Τζορτζ Μακ Κέι είναι «χωμάτινοι», άνθρωποι και όχι επικοί στις ερμηνείες τους. Ισως τελικά η απλότητα της ιστορίας να είναι εκείνη που κάνει την ταινία ξεχωριστή.

Ο Μέντες θέλησε να μας δείξει το **μεγαλείο του ανθρώπου** που θέτοντας κάθε στιγμή τη ζωή του σε κίνδυνο, όσο κι αν φοβάται ανθρώπινα, δεν υπαναχωρεί προκειμένου να σώσει τους συμπολεμιστές του.

Η ταινία κλείνει όπως ξεκίνησε, σε ένα ανθισμένο λιβάδι, με τον εναπομείνοντα ήρωα να παίρνει δύναμη από τη φωτογραφία της οικογένειάς του. Όπως ακριβώς έκανε και ο δεύτερος ήρωας στις τελευταίες του στιγμές.

Ακόμα και αν η ταινία δεν προχωράει, όπως μπορεί κάποιος να ισχυριστεί, τον αντιπολεμικό διάλογο λίγο πιο μπροστά, το «1917», η οδύσσεια δύο Άγγλων στρατιωτών που πάνε να προλάβουν την καταδικασμένη επίθεση ενός ολόκληρου συντάγματος, **έχει κερδίσει τις καρδιές του κοινού.**

Οι κριτικές της ταινίας

Η ταινία έλαβε κριτικές για τη σκηνοθεσία του Μέντες, τις ερμηνείες, τη φωτογραφία, τη μουσική, τον ήχο και τη ρεαλιστική απεικόνιση του θέματός της. Η ταινία **προτάθηκε για 10 βραβεία Όσκαρ**, συμπεριλαμβάνουν των βραβείων καλύτερης ταινίας, σκηνοθεσίας και πρωτότυπου σεναρίου, **κερδίζοντας τελικά τρία βραβεία**, συμπεριλαμβανομένου του βραβείου καλύτερης κινηματογραφίας και ειδικών εφφέ.

Στις **77ες Χρυσές Σφαίρες** κέρδισε το **βραβείο καλύτερης δραματικής ταινίας** και **καλύτερης σκηνοθεσίας**.

Επιπλέον έλαβε το **βραβείο καλύτερης ταινίας από το σωματείο παραγωγών των ΗΠΑ**.

Πηγές

- ο http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/5204/Istoria_G-Gymnasiou_html-empl/index7_31.html
- ο https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CE%84_%CE%A0%CE%B1%CE%B3%CE%BA%CF%8C%CF%83%CE%BC%CE%B9%CE%BF%CF%82_%CE%A0%CF%8C%CE%BB%CE%B5%CE%BC%CE%BF%CF%82
- ο https://www.athinorama.gr/cinema/article/1917_to_xoligount_sta_xara_komata_tou_a_pagkosmiou_polemou-2539412.html
- ο <https://gr.euronews.com/2018/11/08/pws-o-a-pagkosmios-polemos-allakse-tin-anthropotita-kai-ton-kosmo-eikones>
- ο <https://www.kathimerini.gr/culture/books/1061770/a-pagkosmios-polemos-ta-simadia-toy-stin-techni/>
- ο [https://el.wikipedia.org/wiki/1917_\(%CF%84%CE%B1%CE%B9%CE%BD%CE%AF%CE%B1\)](https://el.wikipedia.org/wiki/1917_(%CF%84%CE%B1%CE%B9%CE%BD%CE%AF%CE%B1))
- ο https://www.athensvoice.gr/culture/cinema/611559_kritiki-tainias-1917